Prima instanță: Judecătoria Criuleni (sediul Central), judecător Angela Bologan

Dosarul nr. 2a-3430/2022
(2-21151706-02-2a-26082022)

D E C I Z I E

9 aprilie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Anatol Pahopol
Judecători Ala Malîi și Ruxanda Pulbere

Grefier Daniela Cucerenco

Examinând în ședința de judecată publică cererile de apel declarate de către avocatul Barașianț Mariana, în interesele Ilieș Cristinei și de către Ilieș Ion,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Ilieș Cristina împotriva lui Ilieș Ion cu privire la partajul proprietății comune în devălmășie și la acțiunea reconvențională depusă de către Ilieș Ion împotriva Ilieș Cristinei cu privire la determinarea cotelor-părți ideale din bunurile proprietate comună în devălmășie a soților,

împotriva hotărârii Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 28 iunie 2022, prin care s-au admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Ilieș Cristina împotriva lui Ilieș Ion cu privire la partajul proprietății comune în devălmășie și acțiunea reconvențională depusă de către Ilieș Ion împotriva Ilieș Cristinei cu privire la determinarea cotelor-părți ideale din bunurile proprietate comună în devălmășie a soților,-

a c o n s t a t a t:

Pretențiile părților:

1. La 13 octombrie 2021, avocatul Barașianț Mariana în interesele reclamantei Ilieș Cristina, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Ilieș Ion cu privire la partajul proprietății comune în devălmășie.
2. În motivarea acțiunii a indicat că la 16 februarie 2003 la Primăria satul *****, raionul Criuleni a fost înregistrată căsătoria între Ilieș Ion și Ilieș Cristina, din relația de căsătorie s-au născut trei copii: fiul *****, născut la*****, fiul *****, născut la ***** și fiica ***** născută la *****. Prin hotărârea Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 3 august 2021, căsătoria a fost desfăcută, a fost determinat domiciliul copiilor minori ***** și Ilieș Ilinca împreună cu mama (*****, având vârsta de 17 ani, a ales să trăiască cu mama) și a fost încasată pensia de întreținere pentru copiii minori din contul pârâtului Ilieș Ion.

3. Avocatul Barașianț Mariana, în interesele reclamantei, a mai menționat că Ilieș Ion a devenit agresiv, astfel încât la 6 decembrie 2020 de către Inspectoratul de poliție Ciocana, mun. Chișinău a fost emis ordinul de restricție de urgență nr. *****, fiind constatat nivel de risc ridicat, iar la 23 septembrie 2021, deja după desfacerea căsătoriei, a fost eliberată ordonanță de protecție de către Judecătoria Chișinău (sediul Centru).
4. A menționat că reclamanta Ilieș Cristina are stabilită dizabilitate din motivul diagnozei oncologice, iar în toată perioada în care ea s-a luptat cu două tipuri de cancer, pârâtul nu a manifestat nici o grijă și n-a acordat suport acesteia, inclusiv financiar. Reclamanta a urmat tratamentul în străinătate, toate cheltuielile fiind suportate exclusiv de către ea.
5. Reprezentantul reclamantei a mai susținut că pe parcursul perioade de viață familială anume Ilieș Cristina a susținut financiar familia, a început să activeze în câmpul muncii practic imediat după fiecare naștere, dar și în perioada în care s-a luptat cu cancerul, acest fapt fiind confirmat prin extrasul din contul personal pentru anii 1999-2021, inclusiv certificatul eliberat de B.C. „MOLDOVA- AGROINDBANK" S.A. privind eliberarea creditelor pe numele reclamantei.
6. Pârâtul, în schim, avea venituri ocazionale, neavând grijă nici de copii, obligațiile domestice fiind lăsate pe seama soției, adică nu a adus aportul suficient în bunăstarea familiei.
7. Avocatul Barașianț Mariana, în interesele reclamantei a relevat că pe parcursul relațiilor de căsătorie din veniturile reclamantei au fost procurate: lotul de teren cu numărul cadastral *****, situat mun. Chișinău, comuna *****, satul *****, strada *****, *****, la prețul de 110892,00 lei și două automobile: de model „*****", anul fabricării ***** și de model „*****", anul fabricării *****, fiecare la prețul de 10000 lei, or ambele automobile necesitau reparație.
8. Astfel, având în vedere situația de fapt descrisă, faptul că toți copiii minori au rămas în grija reclamantei, a considerat echitabil să-i fie atribuit întregul patrimoniu reclamantei Ilieș Cristina, contra unei sulte achitate pârâtului.
9. Instanța de judecată urmează să diferențieze cotele-părți în proprietate dobândită în timpul căsătoriei, iar la determinarea cotelor-părți urmează a fi luat în considerație faptul că toți 3 copii minori sunt stabiliți cu domiciliul și la îngrijirea reclamantei. Astfel, atât în perioada căsătoriei, precum și după desfacerea acesteia, anume Ilieș Cristina are grijă de educația copiilor și suportă cheltuielile de întreținerea acestora, fiica cea mai mică având doar 6 ani.
10. Totodată, reclamantei este stabilită dizabilitatea, ceea ce reduce posibilitățile ei de a activa în câmpul muncii și a avea venituri suficiente pentru menținerea nivelului de viață confortabil pentru ea și copiii săi, iar pârâtul este bărbat sănătos și tânăr, apt de muncă.
11. Avocatul Barașianț Mariana, în interesele reclamantei a indicat că pârâtul se face vinovat de desfacerea căsătoriei, acesta fiind un agresor domestic, argument chiar dacă nu poate sta la baza unei decizii de determinare a cotelor-părți, totuși urmează a fi luat în considerație în cumul cu alte argumente invocate. Reclamanta a contribuit în obținerea acestor bunuri prin mijloace bănești câștigate prin munca ei, pârâtul neavând aportul suficient la întreținerea familiei, obligațiile familiale au fost repartizate diferențiat, reclamanta a avut venituri mai mari, ea a îngrijit copiii comuni, reclamanta s-a ocupat de chestiunile domestice, iar pârâtul a adus doar un venit modest.

12. Astfel, a considerat că partajarea averii prin atribuirea lotului de teren din satul ***** și două automobile reclamantei contra unei sulte în mărime de 13089 lei, ceea ce constituie 10% din valoarea bunurilor, este una echitabilă.
13. În drept, avocatul Barașianț Mariana în interesele reclamantei Ilieș Cristina, întemeind acțiunea pe prevederile art. 5, 16, 18, 25, 26 din Codul familiei, a solicitat partajarea averii comune după cum urmează: bunul imobil cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, comuna *****, satul *****, str. *****, *****, bunul mobil automobil de model „*****”, anul fabricării *****, cu numărul de înmatriculare ***** și bunul mobil automobil de model „*****”, anul fabricării *****, cu numărul de înmatriculare ***** să se atribuie reclamantei Ilieș Cristina contra unei sulte de 13089,20 lei achitate în beneficiul pârâtului Ilieș Ion.
14. La 23 noiembrie 2021 pârâtul Ilieș Ion, prin intermediul avocatului Nicolaev Angela a depus acțiune reconvențională împotriva Ilieș Cristinei cu privire la determinarea cotelor-părți ideale din bunurile proprietate comună în devălmășie a soților.
15. În motivarea acțiunii reconvenționale, avocatul Nicolaev Angela în interesele pârâtului/reclamant Ilieș Ion, a invocat că conform art. 561 alin. (3) Cod civil, în lipsa acordului dintre proprietari, instanța de judecată nu poate accepta modalitatea de partajare a bunurilor care a fost indicată de Ilieș Cristina, și anume să-i fie atribuite integral bunurile, în schimbul unei sume de 13089,20 lei, or la caz lipsește acordul dintre soți.
16. A reiterat că nu pot fi reținute afirmațiile reclamantei Ilieș Cristina precum că ar fi echitabil să fie determinat pentru pârât echivalentul a 10% din valoarea bunurilor comune în devălmășie, deoarece la împărțirea proprietății în devălmășie a soților și la determinarea cotelor-părți din aceasta, trebuie de ținut cont de principiul egalității dintre bărbat și femeie și principiul egalității între soți.
17. La fel, a indicat că nu pot fi reținute nici afirmațiile reclamantei Ilieș Cristina precum că pe parcursul întregii perioade de viață familială anume ea a susținut financiar familia și din veniturile acesteia au fost cumpărate lotul de teren și mijloacele de transport supuse partajării, deoarece sunt declarative și neîntemeiate.
18. În acest context, a menționat că pârâtul Ilieș Ion pe parcursul întregii perioade de căsătorie la fel a activat în domeniul construcțiilor și acest fapt se confirmă prin extrasul din contul curent al persoanei asigurate pentru perioada 1 ianuarie 2002 – 28 octombrie 2021. Urmare, lotul de teren cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, comuna *****, satul *****, strada *****, *****, și automobilele de model „*****”, anul fabricării ***** și de model „*****”, anul fabricării *****, au fost procurate din surse comune a soților și lui Ilieș Ion îi revine ½ cotă-parte din aceste bunuri.
19. Reprezentantul pârâtului/reclamant Ilieș Ion, avocatul Nicolaev Angela a mai indicat că în timpul căsătoriei au fost procurate și construite și alte bunuri imobile, și anume terenul cu suprafața de ***** ha, număr cadastral *****, terenul cu suprafața de *****ha, număr cadastral *****, construcție (căsuță de vacanță) cu suprafața de *****m.p., număr cadastral *****.01 și construcție accesorie cu suprafața de ***** m.p., amplasate în mun. Chișinău, comuna *****, Î.P. „*****”. Bunurile imobile nominalizate, la insistența reclamantei au fost înregistrate după copiii lor ***** și *****.
20. A relevat că bunurile imobile amplasate în mun. Chișinău, comuna *****, Î.P. „*****” și înregistrate pe numele copiilor ***** și *****, reprezintă două loturi de teren cu

hotare comune și o casă de locuit modernă cu construcții accesorii, și anume în această gospodărie pârâtul Ilieș Ion locuia cu reclamanta Ilieș Cristina și copiii lor, iar la moment Ilieș Ion locuiește în cămin, deoarece nu are posibilitatea de a locui în casa amplasată în mun. Chișinău, comuna *****, Î.P. „*****”, proprietarul căreia este fiul *****, având aplicate restricții prin ordonanță de protecție.

21. Astfel, reprezentantul pârâtului/reclamant Ilieș Ion, avocatul Nicolaev Angela a conchis că ținând cont de principiul egalității cotelor-părți în proprietatea comună în devălmășie a soților, înserat în art. 26 alin. (1) din Codul familiei și art. 574 alin. (1) Cod civil, pârâtului Ilieș Ion îi revine cota-parte în mărime de ½ din bunurile proprietate comună.
22. Prin acțiunea reconvențională a solicitat determinarea lui Ilieș Ion cota-parte ideală în mărime de ½ din lotul de teren cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, comuna *****, satul *****, str. *****, *****, cu valoarea cadastrală de 110892,00 lei și două automobile de model „*****”, anul fabricării *****, și de model „*****”, anul fabricării *****, fiecare la prețul de 10000,00 lei, care îi aparține cu drept de proprietate comună în devălmășie.
23. Urmare înaintării acțiunii reconvenționale, la 8 februarie 2022, reprezentantul reclamantei a depus cerere prin care a majorat sulta propusă spre plată în beneficiul pârâtului, de la suma 13089,20 lei, la suma de 65446,00 lei, indicînd că prin referința depusă de pârât asupra acțiunii acesta a expus poziția sa de partaj a averii prin atribuirea cotelor-părți egale pentru fiecare soț, valoarea fiecărei părții estimând-o la suma de 65446,00 lei.
24. Astfel, a indicat că partajarea în natură a bunurilor comune nu este comodă și nici nu este dorită de părți, or în cazul partajării bunurilor în natură va urma un alt litigiu între părți, prin care se va reveni la aceeași întrebare.

Poziția instanței de fond:

25. Prin hotărârea Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 28 iunie 2022, cererea de chemare în judecată depusă de Ilieș Cristina către Ilieș Ion cu privire la partajul proprietății comune în devălmășie (cerere concretizată), s-a admis parțial și s-a partajat proprietatea în devălmășie a lui Ilieș Cristina și Ilieș Ion constituită din bunurile mobile: automobilul de model „*****”, cu numărul de înmatriculare *****, anul fabricării ***** și automobilul de model „*****”, cu numărul de înmatriculare *****, anul fabricării *****, după cum urmează: s-a recunoscut după Ilieș Cristina dreptul de proprietate asupra a 100 % cotă-reală din bunurile mobile: automobilul de model „*****”, cu numărul de înmatriculare *****, anul fabricării ***** și automobilul de model „*****”, cu numărul de înmatriculare *****, anul fabricării *****, în schimbul unei sulte în sumă de 10000,00 (zece mii) lei în favoarea lui Ilieș Ion, s-a încasat de la Ilieș Cristina în beneficiul lui Ilieș Ion suma de 10000,00 (zece mii) lei cu titlu de sultă și s-a încasat de la Ilieș Ion în beneficiul lui Ilieș Cristina suma de 3000,00 (trei mii) lei cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice, în rest acțiunea reclamantei Ilieș Cristina s-a respins ca fiind neîntemeiată.
26. Totodată, s-a admis parțial acțiunea reconvențională depusă de Ilieș Ion către Ilieș Cristina cu privire la determinarea cotelor-părți ideale din bunurile proprietate comună în devălmășie a soților, s-a partajat proprietatea în devălmășie a lui Ilieș Ion și Ilieș Cristina constituită din bunul imobil: terenul pentru construcții cu suprafața de ***** ha, număr

cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. *****, satul *****, str. *****,***** după cum urmează: s-a recunoscut după Ilieș Ion dreptul de proprietate asupra a ½ cotă - parte ideală din bunul imobil: terenul pentru construcții cu suprafața de ***** ha, număr cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. *****, satul *****, str. *****, 26 și s-a recunoscut după Ilieș Cristina dreptul de proprietate asupra a ½ cotă - parte ideală din bunul imobil: terenul pentru construcții cu suprafața de ***** ha, număr cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. *****, satul *****, str. *****.

27. La fel, s-a încasat de la Ilieș Cristina în beneficiul lui Ilieș Ion suma de 3000,00 (trei mii) lei cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice, în rest acțiunea reconvențională a fost respinsă ca neîntemeiată.
28. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că bunul imobil - terenul pentru construcții cu suprafața de ***** ha, număr cadastral *****, situat în mun. Chișinău, comuna *****, satul *****, str. *****, ***** și bunurile mobile: automobil de model „*****”, anul fabricării *****, cu numărul de înmatriculare ***** și bunul mobil automobil de model „*****”, anul fabricării *****, cu numărul de înmatriculare *****, constituie proprietate comună în devălmășie a soților Ilieș Cristina și Ilieș Ion.
29. Astfel, deoarece reprezentantul reclamantei nu a argumentat motive temeinice care au determinat-o pe reclamanta Ilieș Cristina să solicite recunoașterea dreptului de proprietate asupra a 100 % cotă din bunul imobil solicitat a fi partajat, cât și luând în considerație dezacordul pârâtului privind plata unei sulte bănești, instanța de judecată a respins capătului de cerere privind atribuirea întregului bun imobil și a dispus recunoașterea dreptului de proprietate după reclamanta Ilieș Cristina și pârâtul Ilieș Ion a câte ½ cotă - parte ideală din terenul pentru construcții cu suprafața de ***** ha, număr cadastral *****, situat în mun. Chișinău, comuna *****, satul *****, str. *****, *****.
30. În același timp, pornind de la faptul că reclamanta are la întreținere trei copii și are stabilită dizabilitate, instanța a admite pretenția reclamantei cu privire la partajarea bunurilor mobile, prin recunoașterea după Ilieș Cristina a dreptului de proprietate asupra a 100 % cotă-reală din bunurile mobile: automobilul de model „*****”, cu numărul de înmatriculare *****, anul fabricării ***** și automobilul de model „*****”, cu numărul de înmatriculare *****, anul fabricării *****, în schimbul unei sulte în sumă de 10000,00 lei în favoarea lui Ilieș Ion.
31. Totodată, în corespundere cu prevederile art. 97 alin. (3) al Codului de procedură civilă, instanța a dispus încasarea de la pârâtul Ilieș Ion în beneficiul reclamantei Ilieș Cristina a sumei de 3000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar de la reclamanta Ilieș Cristina în beneficiul pârâtului Ilieș Ion a sumei de 3000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Solicitarea apelantului:

32. Invocând netemeinicia hotărârii Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 28 iunie 2022, avocatul Barașianț Mariana, în interesele Ilieș Cristinei a declarat apel, prin care a solicitat casarea parțială a hotărârii menționate, cu emiterea în partea casată a unei noi hotărâri privind admiterea integrală a acțiunii inițiale depuse în interesele Ilieș Cristinei și respingerea integrală a acțiunii reconvenționale înaintată de Ilieș Ion.
33. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 28 iunie 2022 și Ilieș Ion a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea

apelului, casarea parțială a hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată depusă de Ilieş Cristina să fie respinsă ca neîntemeiată, iar cererea reconvențională depusă de Ilieş Ion să fie admisă integral, cu transmiterea unui automobil lui Ilieş Ion şi a unui automobil Ilieş Cristinei.

Argumentele părților:

34. În motivarea apelului, avocatul Barașianț Mariana, în interesele Ilieș Cristinei, a reiterat circumstanțele de fapt și de drept invocate în acțiunea depusă, considerând că aceleași argumente care au determinat instanța de a atribui bunurile mobile în schimbul unei sulte Ilieș Cristinei, urmau a fi aplicate și la partajarea lotului de teren.
35. La fel, a indicat că din suportul probatoriu urmează aportul prioritar al Ilieş Cristinei la creșterea bunăstării familiei, bunurile comune fiind cumpărate preponderent din veniturile ei. Astfel, în perioada 16 februarie 2003 – 2 septembrie 2021, apelanta Ilieş Cristina a obţinut venit în sumă de 1000257 lei, iar intimatul Ilieş Ion – un venit în sumă de 464468 lei.
36. A mai invocat că Ilieş Ion nu contestă valoarea bunurilor supuse partajării, prin referinţa şi acţiunea reconvenţională exprimându-și consimțământul clar şi expres cu această sumă.
37. De asemenea, avocatul Barașianț Mariana, în interesele Ilieș Cristinei a menționat că instanţa a stabilit imposibilitatea partajării lotului de teren în natură, iar din probele prezentate şi analiza situaţiei, se deduce imposibilitatea folosirii comune a lotului de teren. Atribuirea acestuia în proprietatea apelantei nu constituie o ingerinţă în dreptul de proprietate a intimatului, or el va primi compensaţie bănească acceptată de el prin ne-contestarea valorii invocate.
38. Chiar dacă se invocă procurarea altor bunuri, dreptul de proprietate fiind înregistrat pe numele copiilor, acest fapt nu poate sta la baza concluziei de stabilire a cotelor-părţi ideale fără partajarea prin atribuirea bunului unui soţ contra sultei. Or, cadourile făcute copiilor este decizia fiecărui părinte, iar părţile mai au şi fiica Ilinca, care urmează a fi asigurată financiar.
39. La fel, a remarcat că Ilieş Cristina a executat în mai mare parte obligaţiile domestice, de îngrijire şi educare a copiilor comuni, de întreţinere a familiei, și astfel, este echitabilă atribuirea ei unei cote mai mari sau atribuirea bunurilor ei contra unei compensații bănești.
40. Avocatul Barașianț Mariana, în interesele Ilieș Cristinei a opinat că urmează a fi încasate de la intimat cheltuielile suportate de apelantă şi, anume: taxa de stat în mărime de 3534,08 lei, achitată în prima instanţă, în mărime de 2650,56 lei achitată pentru examinarea apelului şi cheltuielile de asistență juridică integral în sumă de 6000 lei.
41. La rândul său, avocatul Iachimov Cristina în interesele lui Ilieș Ion, în motivarea apelului la fel a reiterat circumstanțele de fapt și de drept invocate în acțiunea reconvențională depusă, suplimentar menționând că nu putea doar reclamanta cu trei copii minori la întreținere şi cu starea de sănătate pe care ultima o are să ridice şi să aducă casa la aşa nivel. Or, urmează a fi privite critic argumentele precum că Ilieş Ion avea venituri ocazionale şi doar soţia era cea care întreținea familia.
42. Totodată, a remarcat că cerinţa Ilieş Cristinei privind atribuirea întregului bun din s. ***** şi că Ilieș Ion este de acord cu primirea sultei băneşti pentru cota-parte ce ar fi

dobîndit-o, este neîntemeiată, deoarece ultimul nu este de acord cu o sultă care nu corespunde valorii reale a terenului cu construcţia care este ridicată pe el, or la materialele dosarului a fost stabilită valoarea terenului în cuantum de 110892 lei, valoare stabilită de organul cadastral în scopul impozitării şi nu în cazul stabilirii valorii terenului la preţul de piaţă.

43. Avocatul Iachimov Cristina în interesele lui Ilieș Ion, a menționat că Ilieş Ion nu este de acord să cedeze cota-parte şi atribuirea întregului bun în schimbul sultei băneşti, iar dat fiind faptul că la materialele cauze civile nu există o justificare care ar demonstra imposibilitatea partajării bunului în natură, nu a fost prezentat sau solicitat un raport de expertiză în acest sens, instanţa nu poate să se expună în lipsa acordului celeilalte părţi la primirea sultei.
44. La fel, a menționat că de automobile la moment se folosește doar reclamanta, costul acestora indicat în cererea de chemare în judecată de 10000 lei fiecare nu acoperă sinecostul automobilelor, chiar luând în considerare uzura. Astfel, corectitudinea transmiterii ambelor automobile doar către reclamanta Ilieş Cristina cu achitarea lui Ilieş Ion a sumei de doar 10000 lei nu este echitabilă. Aceste automobile au fost procurate din veniturile comune ale familiei și în cazul în care urmează a fi partajate, corect şi echitabil ar fi atribuirea unui automobil în posesie exclusivă lui Ilieş Cristina şi alt automobil lui Ilieş Ion.
45. A mai invocat că Ilieş Ion nu deţine vre-un imobil unde să poată locui, toată perioada vieţii de familie a lucrat şi toţi banii au fost investiţi în familie şi în construcţia casei de la *****, în procurarea pământului de la ***** şi în automobile. Nu a avut vre-un cont unde să-şi depoziteze economiile sau alte venituri de care nu cunoştea soţia.
46. Din momentul despărțirii au urmat mai multe procese de judecată în care reclamanta a solicitat aplicarea mai multor ordonanțe de protecţie, și anume pentru a nu-i permite lui Ilieş Ion să se apropie de ea, de copii şi de domiciliul lor comun. Totodată, s-a adresat reclamanta cu modificarea cuantumului pensiei alimentare şi decăderea din drepturi părintești.
47. În ședința judiciară în instanța de apel, apelanta/intimată Ilieș Cristina și reprezentantul acesteia, avocatul Barașianț Mariana au susținut cerea de apel și au solicitat admiterea apelului în sensul formulat și respingerea cererii de apel înaintate de Ilieș Ion.
48. Totodată, au recunoscut că pe terenul cu nr. cadastral *****, situat în mun. Chișinău, comuna *****, satul *****, str. *****, ***** este construită o casă, partajarea căreia nu constituie obiectul acțiunii înaintate.
49. În ședința judiciară în instanța de apel, intimatul/apelant Ilieș Ion și reprezentantul acestuia, avocatul Iachimov Cristina, au solicitat respingerea apelului depus de Ilieș Cristina, au susținut apelul declarat de dânșii și au solicitat admiterea lui în sensul indicat.
50. În același timp, Ilieș Ion a explicat că, în principiul, ar fi de acord cu atribuirea bunurilor Ilieș Cristinei în schimbul unei sulte stabilite conform valorii de piață a acestora.

Aprecierea instanței de apel:

51. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelurile declarate drept întemeiate și care urmează a fi admise și casată hotărârea primei instanțe,

cu emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii reconvenționale și acțiunii inițiale, din următoarele motive.

52. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *,,instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.*
53. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă „*instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre”.*
54. În temeiul art. 386 alin. (1) lit. b) și d) Cod de procedură civilă „*hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat”.*
55. Art. 387 lit. c) Cod de procedură civilă stabilește că *,,se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească a interpretat eronat legea”.*
56. Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă *,,fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel”.*
57. În corespundere cu prevederile art. 118 alin. (3) al Codului de procedură civilă *,,circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi applicate”.*
58. Totodată, prevederile art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilesc că *,,circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace”.*
59. În conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă „*instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei*”.

60. Colegiul civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
61. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.
62. Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag. 84, 98).
63. Probatoriul administrat în speță atestă că prin hotărârea Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 3 august 2021 s-a admis acțiunea depusă de Ilieș Cristina către Ilieș Ion cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere și s-a desfăcut căsătoria încheiată între Ilieș Ion și Ilieș Cristina, s-a determinat domiciliul copiilor minori ai părților ***** și Ilieș Ilinca la domiciliul mamei, s-a încasat de la Ilieș Ion în beneficiului lui Ilieș Cristina pensia de întreținere a copiilor minori fiul *****, născut la*****, fiul *****, născut la ***** și fiica ***** născută la *****, în mărime de 1⁄2 din salariu și alte venituri lunare, începând cu 27 octombrie 2020, până când va atinge vârsta majoratului fiul *****, ulterior în mărime de 1/3 din salariu și din alte venituri, lunar, până la atingerea vârstei majoratului de către fiul ***** și ulterior în mărime de 1⁄4 din salariu și din alte venituri, lunar, până la atingerea vârstei majoratului de către fiica Ilieș Ilinca.
64. În același timp, din suportul probatoriu urmează că în perioada căsătoriei Ilieș Cristina și Ilieș Ion au dobândit mai multe bunuri, dintre care: terenul cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, comuna *****, satul *****, str. *****, *****, evaluat potrivit certificatului privind valoarea bunului imobil în scopul impozitării din 23 septembrie 2023 la suma de 110892 lei; automobil de model „*****”, anul fabricării *****, cu numărul de înmatriculare *****; automobil de model „*****”, anul fabricării *****, cu numărul de înmatriculare *****. Prețul ambelor bunuri mobile, conform contractului de vânzare-cumpărare a automobilului din 12 octombrie 2016 și, respectiv, contractului de vânzare-cumpărare a automobilului din 12 mai 2020, constituie suma de a câte 10000 lei fiecare.
65. Colegiul civil amintește că obiectul acțiunii inițiale constituie partajul bunurilor proprietate comună: terenului cu numărul cadastral *****, automobilului de model „*****” și automobilului de model „*****”, prin atribuirea întregilor bunuri Ilieș Cristinei, în schimbul unei sulte în mărime de 65446 lei, în favoarea lui Ilieș Ion, iar obiectul acțiunii reconvenționale reprezintă determinarea părţilor din proprietatea comună în devălmăşie foștilor soți Ilieș Cristina și Ilieș Ion în proporție egală, câte ½ fiecăruia.

66. În contextul pretențiilor înaintate, Colegiul civil menționează următoarele. Potrivit art. 543 alin.(1) și (2) Cod civil *"proprietatea este comună în cazul în care asupra unui bun au drept de proprietate doi sau mai mulţi titulari. Proprietatea comună poate apărea în temeiul legii sau în baza unui act juridic"*.
67. În acord cu art. 544 Cod civil *"proprietatea comună poate fi caracterizată prin delimitarea cotei fiecărui proprietar (proprietate pe cote-părţi) sau prin nedelimitarea cotelor-părţi (proprietate în devălmăşie). Dacă bunul este comun, proprietatea pe cote-părţi se prezumă pînă la proba contrară. Coproprietarii devălmaşi pot atribui bunurilor comune regimul proprietăţii comune pe cote-părţi"*.
68. Conform art. 557 alin.(1) și (3) Cod civil *"încetarea proprietăţii comune pe cote-părţi prin partaj poate fi cerută oricînd de către oricare dintre coproprietari dacă legea, contractul sau hotărîrea judecătorească nu prevede altfel. Partajul poate fi făcut prin contract de partaj între coproprietari sau, în absenţa unui contract de partaj, prin hotărîre judecătorească prin introducerea unei acţiuni de partaj de către oricare dintre coproprietari"*.
69. Modul de partaj al bunului proprietate comună pe cote-părţi este prevăzut la art. 561 Cod civil, care la alin. (1) stabilește că *"partajul bunului proprietate comună pe cote-părţi se face în natură, proporţional cotei-părţi a fiecărui coproprietar",* iar la alin. (3) – că *„dacă bunul proprietate comună pe cote-părţi este indivizibil ori nu este comod partajabil în natură, partajul se face prin: a) atribuirea întregului bun, în schimbul unei sulte, în favoarea unui coproprietar sau în favoarea mai multor coproprietari, la cererea lor comună. În cazul mai multor cereri de atribuire care se contrazic reciproc, instanţa de judecată aplică dispoziţiile art. 562; b) vînzarea bunului în modul stabilit de coproprietari ori, în caz de neînţelegere, la licitaţie şi distribuirea preţului către coproprietari proporţional cotei-părţi a fiecăruia dintre ei, dacă niciunul dintre coproprietari nu a cerut atribuirea întregului bun sau dacă această cerere nu poate fi satisfăcută"*.
70. În conformitate cu prevederile art. 567 Cod civil *„în cazul în care dreptul de proprietate aparţine concomitent mai multor persoane fără ca vreuna dintre ele să fie titularul unei cote-părţi ideale din bunul comun, proprietatea este comună în devălmăşie. Proprietăţii comune în devălmăşie se aplică în modul corespunzător dispoziţiile cu privire la proprietatea comună pe cote-părţi dacă prezenta secţiune nu prevede altfel."*
71. Potrivit art. 571 Cod civil *„partajul bunului proprietate comună în devălmăşie între coproprietarii devălmaşi se va face proporţional aportului fiecăruia la dobîndirea bunului. Pînă la proba contrară, aportul coproprietarilor devălmaşi este prezumat a fi egal"*.
72. În acord cu art. 572 alin. (1) și (2) Cod civil *" bunurile dobîndite de soţi în timpul căsătoriei sînt proprietatea lor comună în devălmăşie dacă, în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei, nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri. Orice bun dobîndit de soţi în timpul căsătoriei se prezumă proprietate comună în devălmăşie pînă la proba contrară"*.
73. Art. 574 din Codul civil reglementează determinarea părţilor din proprietatea comună în devălmăşie soţilor în caz de partaj al bunurilor. Astfel, în acord cu alin. (1) a articolului dat *"în cazul partajului bunurilor proprietate comună în devălmăşie a soţilor, părţile lor se consideră egale"*.

74. Totodată, potrivit prevederilor art. 19 alin. (1) din Codul familiei *„bunurile dobîndite de către soţi în timpul căsătoriei sînt supuse regimului proprietăţii în devălmăşie”,* iar în conformitate cu prevederile art. 20 alin. (1), (5) din Codul familie „*bunurile dobîndite de către soţi în timpul căsătoriei aparţin ambilor cu drept de proprietate în devălmăşie, conform legislaţiei*. *Sînt proprietate în devălmăşie a soţilor bunurile care au fost dobîndite din ziua încheierii căsătoriei pînă în ziua încetării acesteia. Instanţa judecătorească este în drept, în baza cererii soţului interesat care nu este vinovat de desfacerea căsătoriei, să declare bunurile dobîndite de către el în perioada cît soţii au dus gospodării separate proprietate a acestuia”.*
75. În acord cu art. 25 alin. (3) și (4) din Codul familiei *„în caz de neînţelegere, determinarea cotei-părţi a fiecărui soţ în proprietatea în devălmăşie, precum şi împărţirea acesteia în natură, se face pe cale judecătorească. La împărţirea proprietăţii în devălmăşie, instanţa judecătorească, la cererea soţilor, stabileşte bunurile ce urmează să fie transmise fiecăruia dintre ei. Dacă unuia dintre soţi îi sînt transmise bunuri care depăşesc cota ce-i revine, celuilalt soţ i se poate stabili o compensaţie bănească sau de altă natură”.*
76. Conform art. 26 din Codul familiei „*la împărţirea proprietăţii în devălmăşie a soţilor şi determinarea cotelor-părţi din aceasta, părţile soţilor sînt considerate egale dacă contractul matrimonial nu prevede altfel”.*
77. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și, raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău constată că prima instanţă a considerat constatate circumstanţe importante pentru soluţionarea cauzei, care nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente, precum și a aplicat eronat normele de drept material.
78. Așadar, Colegiul civil menționează că proprietatea comună în devălmăşie este forma proprietăţii comune ce se caracterizează prin aceea că bunul aparţine tuturor coproprietarilor, fără ca aceştia să aibă precizată vreo cotă-parte ideală din dreptul de proprietate asupra acelui bun. Prin urmare, nu numai că bunul nu este fracţionat în materialitatea sa, ca la proprietatea comună pe cote-părţi, dar, spre deosebire de aceasta din urmă, nici dreptul de proprietate asupra acelui bun - privit în chip abstract desprins de acesta - nu este fracţionat. Modul specific de încetare a coproprietăţii este însă împărțeala, cunoscută şi sub denumirea de partaj. Prin împărţeală se înţelege operaţiunea juridică prin care se pune capăt stării de coproprietate ori de indiviziune, în sensul că bunul sau bunurile stăpânite în comun pe cote-părţi sunt împărţite materialmente între copărtaşi, fiecare dintre aceştia devenind proprietarul exclusiv asupra unui anume bun sau părţi materiale din bun dintre cele ce formau obiectul coproprietăţii. Împărţirea materială a bunurilor ce formează obiectul proprietăţii comune este numai una dintre modalităţile în care se poate realiza partajul, el se poate finaliza şi prin atribuirea întregului bun unuia dintre coproprietari, cu plata contravalorii în bani a cotelor-părţi către ceilalţi coproprietari. Esenţial pentru operaţiunea juridică a partajului este însă faptul că el va conduce la încetarea stării de coproprietate asupra bunurilor supuse partajării.
79. Articolul 561 Cod civil stabileşte regulile aplicabile operaţiunii juridice de împărţire a bunurilor prin partaj. Textul dispune că partajarea bunurilor aflate în coproprietate se va face, în primul rând, în natură, proporțional cu cota-parte a fiecărui coproprietar; dacă

bunul este indivizibil ori nu este comod partajabil în natură, partajul se va face în unul dintre următoarele două moduri: a) bunul va putea fi atribuit în întregul său, în schimbul unei sume de bani, numită sultă, în favoarea unuia ori a mai multor coproprietari, la cererea acestora; b) bunul va putea fi vândut în modul stabilit de coproprietari ori, în caz de neînţelegere între aceştia, la licitaţie publică, în condiţiile legii, vânzare urmată de distribuirea preţului către coproprietari proporţional cu cota-parte din drept ce aparţine fiecăruia dintre ei.

80. Prin intermediul distincției dintre proprietatea comună pe cote-părţi și proprietatea în devălmăşie Colegiul civil stabilește că, pe câtă vreme la proprietatea comună pe cote-părţi fiecare coproprietar are determinată o cotă-parte abstractă din drept, la proprietatea în devălmăşie nu sunt determinate în niciun fel astfel de cote. Numai cu prilejul împărțelii bunurilor devălmaşe, când deci devălmăşia încetează, se vor preciza cotele cuvenite fiecăruia dintre titular.
81. În continuare, Colegiul subliniază că încetarea proprietății comune are loc prin partaj, care presupune formarea unui număr de loturi egal cu numărul de copărtași, astfel încât fiecare copărtaș să primească un lot de bunuri ce au făcut parte din masa partajabilă, proporțional cu cota sa parte din dreptul de proprietate comună. Astfel, dacă este vorba de bunuri aflate în devălmășie, mai întâi se stabilește cota ce se cuvine fiecărui coproprietar.
82. Prin urmare, raportând dispozițiile normelor citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, instanța de apel consideră că instanța de fond urma cu precădere să determine și să stabilească cota ce se cuvine fiecărui coproprietar din toate bunurile proprietate comună în devălmășie, ulterior să identifice și să hotărască asupra unei modalități de partajare a bunurilor, întru soluționarea litigiului diferit judecății.
83. Astfel, cu privire la acțiunea reconvențională înaintată de Ilieș Ion împotriva Ilieș Cristinei cu privire la determinarea cotelor-părți ideale din bunurile proprietate comună în devălmășie a soților, Colegiul reține că bunurile dobândite în timpul căsătoriei, de oricare dintre soţi, sunt, de la data dobândirii lor, bunuri comune ale soţilor, calitate ce nu trebuie dovedită. Comunitatea de bunuri ia naştere odată cu încheierea căsătoriei şi însoţeşte căsătoria pe toată durata sa, împreună cu regulile proprii privind drepturile fiecăruia dintre soţi asupra masei de bunuri comune.
84. Colegiul relevă că prezumţia de bunuri în devălmăşie a soţilor are caracter legal şi este relativă, aşadar poate fi răsturnată prin proba contrară – afară de mărturisirea calităţii de bun propriu, pretinsă de partea adversă. Dovada că un bun este propriu se va poate face, între soţi, prin orice mijloc de probă. Iar, în conformitate cu art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă, „*circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante”.*
85. La caz, inițial, reclamanta Ilieș Cristina a solicitat atribuirea unei cote părți majorate din proprietatea comună în devălmășie, decât cea care i se cuvine fiecărui, însă urmare a înaintării acțiunii reconvenționale, a solicitat atribuirea bunurilor în întregime în schimbul unei sulte, în favoarea pârâtului, reieșind din mărimea cotelor-părți egale pentru fiecare soț.

86. Din aceste considerente, Colegiul civil conchide asupra necesității admiterii pretenției din acțiunea reconvențională înaintată de Ilieș Ion, prin împărțirea averii comune în devălmășie a foștilor soți Ilieș Cristina și Ilieș Ion ce constă din bunurile mobile: automobilul de model „*****”, cu numărul de înmatriculare *****, anul fabricării ***** și automobilul de model „*****”, cu numărul de înmatriculare *****, anul fabricării ***** și bunul imobil: terenul pentru construcții cu suprafața de ***** ha, număr cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. *****, satul *****, str. *****,***** atribuindu-li-se pentru fiecare câte 1/2 cotă parte din acestea.
87. În același timp, cu privire la modalitatea de împărțire a bunurilor proprietate comună, ce constituie obiectul acțiunii inițiale înaintate de Ilieș Cristina, Colegiul civil reține că aceasta, solicitând atribuirea bunurilor în întregime în schimbul unei sulte, în favoarea pârâtului, a reieșit din valoarea cotelor-părți egale pentru fiecare soț, estimată la suma de 65446,00 lei.
88. Aici, Colegiul civil reține că valoarea fiecărei părții în sumă de 65446,00 lei derivă din certificatul privind valoarea bunului imobil în scopul impozitării din 23 septembrie 2023, conform căruia terenul cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, comuna *****, satul *****, str. *****, *****, a fost evaluat la suma de 110892 lei și din contractele de vânzare-cumpărare a automobilelor, potrivit cărora prețul acestora constituie suma de a câte 10000,00 lei fiecare.
89. Cu privire la acest aspect, Colegiul civil menționează că valoarea bunurilor se stabileşte reieşind din preţurile, care sînt în vigoare la ziua pronunţării hotărîrii, ţinîndu-se cont de procentul de uzare a bunurilor.
90. Astfel, Colegiul civil observă că instanța ierarhic inferioară eronat nu a aplicat art. 118 alin.(5) Cod de procedură civilă și nu a propus părților să prezinte probe suplimentare şi să dovedească faptele ce constituie obiectul probaţiunii, adică prețul de piață a bunurilor supuse partajului, or, potrivit alin.(3) normei indicate, circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
91. Fiind propusă prezentarea probelor suplimentare în sensul indicat supra în instanța de apel, părțile au confirmat numai valoarea bunului imobil – terenului cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, comuna *****, satul *****, str. *****, *****, care, conform raportului de evaluare a obiectului din 9 august 2023 constituie suma de 373733,00 lei.
92. Colegiul nu poate reține raportul de evaluare nr. 14761, or, acesta se referă la valoarea de piață a construcției nefinisate cu suprafața la sol de *****m.p., beci de 38***** m.p. și teren pentru construcții.
93. Important la caz este că ambele părți nu au inclus construcția nefinisată cu suprafața la sol de *****m.p. și beci de 38***** m.p., amplasate pe terenul cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, comuna *****, satul *****, str. *****, ***** în lista bunurilor ce constituie proprietatea comună în devălmășie.
94. În conexiunea celor relatate, Colegiul civil, subliniind că în instanța de apel Ilieș Ion a declarat că este de acord cu atribuirea bunurilor în întregime Ilieș Cristinei în schimbul unei sulte stabilite conform valorii de piață a acestora, conchide necesitatea admiterii pretenției din acțiunea inițială înaintată de Ilieș Cristina cu privire la partajul proprietății

comune în devălmășie și partajează proprietatea comună a foștilor soți prin atribuirea bunurilor mobile: automobilului de model „*****”, cu numărul de înmatriculare *****, anul fabricării ***** și automobilului de model „*****”, cu numărul de înmatriculare *****, anul fabricării *****, precum și bunului imobil: terenului pentru construcții cu suprafața de ***** ha, număr cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. *****, satul *****, str. *****, 26 Ilieș Cristinei, în schimbul unei sulte în favoarea lui Ilieș Ion în mărime de 196866,50 lei (1/2 din (373733,00+10000,00+10000,00)).

95. Colegiul civil considera că intimatul/apelant Ilieș Ion, prin lipsa de acțiune și lipsa de diligență, a contribuit în mare măsură la crearea situației pe care o obiectează – valoarea bunurilor supuse partajului, situație pe care ar fi putut-o evita dacă, urmare a propunerii instanței de apel, prezenta probe în confirmarea și valorii de piață a automobilelor.
96. Prin urmare, Colegiul concluzionează că prima instanță, deși întemeiat a luat în considerație dezacordul pârâtului privind plata unei sulte băneşti la atribuirea întregului bun, or, într-adevăr, în temeiul art. 561 alin.(1) lit. a) Cod civil partajul bunului proprietate comună pe cote-părţi se face prin atribuirea întregului bun, în schimbul unei sulte, în favoarea unui coproprietar doar, la cererea lor comună, eronat a respins partajarea bunului imobil, deoarece prin acesta nu a soluționat litigiul de partaj.
97. În acest sens, Colegiul observă o poziție contradictorie a primei instanțe, or, pe de o parte, ia în considerație dezacordul pârâtului privind plata unei sulte băneşti la atribuirea întregului bun și respinge atribuirea terenului cu nr. cadastral ***** în întregime Ilieș Cristinei în schimbul unei sulte în favoarea lui Ilieș Ion, iar pe de altă parte, în aceiași situație de dezacord al pârâtului privind plata unei sulte băneşti la atribuirea întregului bun, aplică această modalitate de partajare a automobilului de model „*****”, cu numărul de înmatriculare ***** și automobilului de model „*****”, cu numărul de înmatriculare *****, atribuindu-le în întregime Ilieș Cristinei în favoarea unei sulte lui Ilieș Ion.
98. Referitor la solicitarea înaintată atât prin acțiunea inițială, cât și prin cea reconvențională cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată, Colegiul reține că conform art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă „*instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părţii care a avut câştig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului”,* iar potrivit alin.(3) aceluiași articol *” prevederile alin.(1) şi (2) se aplică şi la repartizarea între părţi a cheltuielilor de judecată în instanţă de apel, în instanţă de recurs şi în cadrul revizuirii.”*
99. Potrivit prevederilor art. 96 Cod de procedură civilă, „*instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat”.*
100. Colegiul reține că reprezentantul reclamantei/apelante Ilieș Cristina, avocatul Barașianț Mariana, a solicitat compensarea cheltuielilor de judecată compuse din cheltuielile de asistenţă juridică suportate pe parcursul examinării cauze în mărime de 6000 lei, potrivit bonul de plată Seria QL nr. 828923 din 5 octombrie 2021, precum și taxa de stat achitată în instanța de fond în mărime de 3534,08 lei potrivit confirmărilor de

achitare a notei de plată nr. 965598908809 din 5 octombrie 2021 și nr. 432600861752 din 11 octombrie 2021 și taxa de stat achitată în instanța de apel în mărime de 2650,56 lei conform confirmării de achitare a notei de plată nr. 651773947944 din 26 septembrie 2022.

101. La rândul său, reprezentantul pârâtului/reclamant Ilieș Ion, avocatul Iachimov Cristina, a solicitat compensare cheltuielilor de judecată compuse din cheltuielile de asistenţă juridică suportate pe parcursul examinării cauze în mărime 7000 lei, potrivit bonul de plată Seria PL nr. 274994 din 27 octombrie 2021, servicii juridice prestate de avocatul Angela Nicolaev, precum și taxa de stat achitată în instanța de fond în mărime de 1963,38 lei conform ordinului de încasare a numerarului nr. 158009 din 22 noiembrie 2021 și taxa de stat achitată în instanța de apel conform ordinului de încasare a numerarului nr. QSG2889*3919956 din 10 septembrie 2022.
102. Prin urmare, Colegiul civil reținând că a conchis necesitatea admiterii atât a pretenției din acțiunea reconvențională cu privire la determinarea părţilor din proprietatea comună în devălmăşie foștilor soți, cât și a celei din acțiunea inițială cu privire la partajul bunurilor proprietate comună și din această situație profită în egală măsură atît reclamanta, cît și pârâtul, concluzionează că cheltuielile de judecată suportate în prima instanță, precum și cele suportate în apel, urmează a fi considerate compensate.
103. În consecință, dat fiind că instanța de apel a stabilit că în situația din speță, întâi urmează a fi determinate părţile din proprietatea comună în devălmăşie foștilor soți și numai ulterior, partajate acestea proporțional cotei-părți ale fiecăruia, precum și că valoarea bunurilor se stabileşte reieşind din preţurile de piață a acestora, partajarea prin atribuire a întregului bun fiind condițională de cererea comună a coproprietarilor, hotărârea primei instanțe urmează a fi casată pentru acest motiv, argumentele apelanților fiind întemeiate.
104. În final, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelurile declarate de avocatul Barașianț Mariana, în interesele Ilieș Cristinei și de către Ilieș Ion, de a casa hotărârea Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 28 iunie 2022, cu admiterea parțială a acțiunii reconvenționale depusă de către Ilieș Ion împotriva Ilieș Cristinei cu privire la determinarea cotelor-părți ideale din bunurile proprietate comună în devălmășie a soților și admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată înaintată de către Ilieș Cristina împotriva lui Ilieș Ion cu privire la partajul proprietății comune în devălmășie.
105. În conformitate cu art. 385 lit. c), art. 389-390, art. 394 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

d e c i d e :

Se admit cererile de apel declarate de către avocatul Barașianț Mariana, în interesele Ilieș Cristinei și de către Ilieș Ion.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 28 iunie 2022, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Ilieș Cristina împotriva lui Ilieș Ion cu privire la partajul proprietății comune în devălmășie și la acțiunea reconvențională depusă de către Ilieș Ion împotriva Ilieș Cristinei cu privire la determinarea

cotelor-părți ideale din bunurile proprietate comună în devălmășie a soților și se adoptă una nouă, prin care:

Se admite parțial acțiunea reconvențională depusă de către Ilieș Ion împotriva Ilieș Cristinei cu privire la determinarea cotelor-părți ideale din bunurile proprietate comună în devălmășie a soților și se împarte averea comună în devălmășie a foștilor soți Ilieș Cristina și Ilieș Ion ce constă din bunurile mobile: automobilul de model „*****”, cu numărul de înmatriculare *****, anul fabricării ***** și automobilul de model „*****”, cu numărul de înmatriculare *****, anul fabricării ***** și bunul imobil: terenul pentru construcții cu suprafața de ***** ha, număr cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. *****, satul *****, str. *****,***** atribuindu-li-se pentru fiecare câte 1/2 cotă parte din acestea.

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Ilieș Cristina împotriva lui Ilieș Ion cu privire la partajul proprietății comune în devălmășie și se partajează proprietatea comună a foștilor soți prin atribuirea bunurilor mobile: automobilului de model „*****”, cu numărul de înmatriculare *****, anul fabricării ***** și automobilului de model „*****”, cu numărul de înmatriculare *****, anul fabricării *****, precum și bunului imobil: terenului pentru construcții cu suprafața de ***** ha, număr cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. *****, satul *****, str. *****, 26 Ilieș Cristinei, în schimbul unei sulte în favoarea lui Ilieș Ion în mărime de 196866(una sută nouăzeci și șase mii opt sute șaizeci și șase),50 lei.

În rest, pretențiile din cererea de chemare în judecată și din acțiunea reconvențională cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, precum și celor suportate în apel, se consideră compensate.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului Anatol Pahopol

Judecători Ala Malîi

Ruxanda Pulbere